

Ministerieel besluit tot definitieve opheffing van de bescherming als monument van een arduinen deuroplijsting van een burgerhuis in Halle

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.7;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als monument werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 20 oktober 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit;
- het voorlopig opheffingsbesluit werd getekend op 8 februari 2024 en werd bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op 19 februari 2024;
- de stad Halle organiseerde een openbaar onderzoek van 13 maart 2024 tot en met 12 april 2024.

De behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage 4 bij dit besluit.

Motivering

De arduinen deuroplijsting van het burgerhuis, Bergensesteenweg 1 in Halle, werd beschermd als monument bij ministerieel besluit van 17 oktober 1994, omwille van de artistieke waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 maart 1995.

De afbraak van het burgerhuis en de herintegratie van de deuroplijsting in een appartementsgebouw van circa 1995 waren nefast voor de erfgoedwaarden van de

arduinen deuroplijsting. De omlijsting werd geïntegreerd in een appartementsgebouw. De context werd op een hedendaagse manier herbouwd zonder enige referentie naar de historische context.

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming".

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen en de cultuuroederen die er integrerend deel van uitmaken hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontleen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, het type of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed leesbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde type of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke visuele of inhoudelijke relatie is.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van de ingangsomlijsting in Halle op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

1° zeldzaamheid: De deuroplijsting in de Bergensesteenweg 1 in Halle is in vergelijking met andere beschermde panden met bewaarde arduinen deuroplijsting geen zeldzaam voorbeeld van dit type. Deze beschermde deuroplijsting werd opnieuw geïntegreerd in een appartementsgebouw circa 1995. Het opheffen van deze bescherming creëert geen hiaat in het beschermde bestand.

2° herkenbaarheid: de hardstenen omlijsting is nog herkenbaar als 18de-eeuwse deuroplijsting in Lodewijk XV- en Lodewijk-XVI-stijl. Door het verlies van het bovenlicht met smeedijzer waaier en het wapenschild en de integratie in een nieuwbouw van circa

1995 heeft het beschermde goed evenwel aan herkenbaarheid ingeboet ten opzichte van het ogenblik van bescherming.

3° representativiteit: De deuroplijsting is een voorbeeld van een arduinen 18de-eeuwse deuroplijsting, maar door de huidige gewijzigde vormgeving, uitwerking en opstelling van de ingangsomlijsting, is deze niet langer een representatief voorbeeld van een 18de-eeuwse ingangsomlijsting in Lodewijk XV- en Lodewijk-XVI-stijl. De beschermde deuroplijsting is geplaatst in een nieuwe storende context, meer bepaald een appartementsgebouw van circa 1995.

4° ensemblewaarde: De deuroplijsting maakt niet langer deel uit van een ensemble. Het ensemble van de 18de-eeuwse deuroplijsting, bovenlicht met smeedijzeren waaier en buitenschrijnwerk is uitgehold. Het verdwijnen van de oorspronkelijke context en de herintegratie ervan in een nieuwe context heeft een grote impact op het algemeen voorkomen van de ingangsomlijsting. Door de wijzigingen aan de vormgeving en uitwerking van de omlijsting vormt deze geen waarheidsgetrouw geheel meer dat refereert aan de omlijsting op het moment van bescherming (artistieke waarde). Ook de gewijzigde toestand van het bovenlicht en de aansluitende voorgevel zorgen voor een geringe ensemblewaarde.

5° contextwaarde: De deuroplijsting is gelegen in het beschermde stadsgezicht Halle. De bescherming als stadsgezicht van de binnenstad van Halle blijft behouden. De deuroplijsting is tevens opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed. Het afbreken van het gebouw circa 1995, waar de beschermde deuroplijsting in geïntegreerd was op het moment van de bescherming, heeft een grote impact op het algemeen voorkomen van de ingangsomlijsting. De nieuwbouw maakt de omlijsting tot een geïsoleerd object in het gevel- en straatbeeld. De herintegratie van de beschermde omlijsting heeft de contextwaarde aangetast.

Door de geringe zeldzaamheid, de aantasting van de ensemblewaarde en contextwaarde zijn de waarden van de arduinen deuroplijsting van Bergensesteenweg 1 in die mate aangetast dat deze niet langer toereikend zijn voor bescherming op Vlaams niveau.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van de arduinen deuroplijsting in Halle als monument. De vrijwaring van de erfgoedwaarden middels een bescherming als monument is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van de arduinen deuroplijsting in Halle als monument wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het ministerieel besluit van 17 oktober 1994 tot bescherming van de stadskern van Halle als stadsgezicht en van meerdere onroerende goederen in Halle als

monument, waaronder een arduinen deuroplijsting van een burgerhuis, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 16 maart 1995, wordt definitief gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. Het beschermde goed, een arduinen deuroplijsting van een burgerhuis, Bergensesteenweg 1 in Halle, waarvan de bescherming als monument definitief wordt opgeheven, bevindt zich op het perceel met de volgende kadastrale gegevens: Halle, 1ste afdeling, sectie G, perceelnummer 575 A (deel).

In het beschermingsbesluit van 17 oktober 1994 wordt dit kadastraal omschreven als Halle, 1ste afdeling, sectie G, perceelnummer 574 (deel).

Het plan met de aflijning is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de huidige fysieke toestand van het onroerend goed waarvan de bescherming definitief wordt opgeheven, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 1 van het ministerieel besluit van 17 oktober 1994 tot bescherming van de stadskern van Halle als stadsgezicht en van meerdere onroerende goederen in Halle wordt de zinsnede:

"HALLE (Halle) : arduinen portiek van woning, gelegen Steenweg naar Bergen 1. Bekend ten kadaster: HALLE, 1e Afdeling, Sectie G, perceelnummer 574 (deel)." opgeheven.

Art. 4. Het plan als bijlage bij hetzelfde besluit van 17 oktober 1994 wordt vervangen door het plan gevoegd als bijlage 2 bij dit besluit.

Brussel, 12/06/24

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2024-06-12 22:08:56 +02:00
Reden: ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE